

Host a. s. (/1920/ 1932–1946 /1949/)

Filmové společnosti Host a. s. předcházela společnost Hostivařské mlýny a pekárny a. s., která zahájila svou činnost v roce 1920. Její majitelé se stavbou provozních budov velmi zadlužili, a proto již v roce 1930 vznikl návrh na přeměnu společnosti na Host, akciovou společnost pro filmový průmysl v Praze.¹⁾ Změna názvu a náplně činnosti společnosti byla schválena na valné hromadě konané dne 20. září 1932. Účelem společnosti bylo nyní: „provozovati na vlastní i cizí účet a po živnostensku výrobu filmů, potřeb a zařízení filmového průmyslu a kinematografie a dále provozovati veškeré práce s výrobou tou související, zřizovati ateliery a laboratoře pro vlastní i cizí potřebu, prodávati, kupovati a půjčovati výrobky filmového průmyslu, získávati licence ku zřizování kinematografů a nabývati na vlastní účet a po živnostensku provozovati jiné podniky z oboru filmové a kinematografické výroby.“ Akciový kapitál společnosti nyní činil 6 000 000 Kč a byl rozdělen na 12 000 kusů akcií po 500 Kč. Předsedou správní rady byl zvolen Jaroslav Rychtera, předsedou dozorčí rady Karel Němeček, místopředsedou dozorčí rady Robert Šlemr a ředitelem Josef Jelínek.²⁾ K přestavbě budov bývalých mlýnů a pekáren v Hostivaři byl přizván stavitel a architekt Karel Beran. S adaptacemi se započalo již v roce 1932, ovšem z důvodu nedostatku financí, a to i přes poskytnutí státní půjčky, musely být několikrát přerušeny. Nadto se částka za adaptační práce vyšplhala až na 7 000 000 Kč.³⁾ Činnost nových filmových ateliérů byla zahájena dne 31. října 1934 a první zde natočený a dokončený film POLIBEK VE SNĚHU režiséra Václava Binovce měl premiéru dne 29. března 1935.⁴⁾ V tomtéž roce vznikly v hostivařských ateliérech filmy CACORKA, KOHO JSEM VČERA LÍBAL, KLUB TŘÍ, OSUDNÁ CHVÍLE a POZDNÍ LÁSKA, 6 filmů průmyslových a reklamních (z toho 3 pro firmu Baťa ze Zlína) a 1 film sportovní (VÁNOCE V HORÁCH).⁵⁾ Společnost měla nadále potíže se zadlužením. Navíc hostivařské ateliéry nemohly konkurovat technicky lépe vybaveným filmovým ateliérům na Barrandově, a proto je využívali méně movití filmaři. Filmy, které zde byly natočeny, neměly tudíž u diváků výraznější úspěchy. Zvuková aparatura Philips, kterou hostivařské ateliéry používaly, byla špatné kvality, a proto se společnost rozhodla zakoupit zvukovou aparaturu Tobis Klangfilm. Ovšem ani s poskytnutím státní podpory se nevyhnula dalšímu zadlužení a z koupě nakonec sešlo. Na pokrytí dluhů společnost udělovala

- 1) Národní filmový archiv (dále jen NFA), f. Host a. s., k. 1, inv. č. 1; k. 4, inv. č. 90, fol. 1, 7, 11, 14, 23; inv. č. 91; inv. č. 92, fol. 48, 56–88, 91–95; inv. č. 94, fol. 30.
- 2) NFA, f. Host a. s., k. 1, inv. č. 6, fol. 1–25; k. 4, inv. č. 94, fol. 32; Zdeněk Štábl a, *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv. 3. Praha: ČSFÚ 1990, s. 315, 598.
- 3) NFA, f. Host a. s., k. 1, inv. č. 14, fol. 5; k. 4, inv. č. 42, fol. 2; inv. č. 43, fol. 7, 11; Z. Štábl a, c. d., s. 315; Petr Bednářík, *Arizace české kinematografie*. Praha: Karolinum 2003, s. 57.
- 4) Z. Štábl a, c. d., s. 452–453; *Český hraný film II 1930–1945*. Praha: Národní filmový archiv 1998, s. 262–263; NFA, f. Host a. s., k. 1, inv. č. 15, fol. 23.
- 5) NFA, f. Host a. s., k. 1, inv. č. 14, fol. 6; inv. č. 15, fol. 24; inv. č. 23, fol. 1.

největším věřitelům alespoň své akcie.⁶⁾ Provoz hostivařských filmových ateliérů musel být od října roku 1937 zastaven.⁷⁾

Dle výnosu Ministerstva financí ze dne 13. října 1936 byla pověřena provedením celého věřitelského narovnání Česká průmyslová banka. Vnuceným správcem nemovitostí byl v roce 1938 jmenován Antonín Dvořák, úředník České průmyslové banky, a do správní a dozorčí rady společnosti byli dosazeni zástupci České průmyslové banky a filmového oboru.⁸⁾

Ode dne 1. ledna 1939 měla v pronájmu hostivařské filmové ateliéry společnost Bapoz (Baťovy pomocné závody). V hostivařských ateliérech měly pro Bapoz vznikat hrané filmy v produkci FAB s.r.o. (dceřiná společnost společnosti Bapoz). Nájemní smlouva byla uzavřena na dobu tří let a nájemné činilo 120 000 Kč za rok.⁹⁾ Bapoz investoval do koupě nové zvukové aparatury Tobis-Klang Eurocord a v květnu 1939 obnovil v ateliérech výrobu.¹⁰⁾

Výnosem Říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 3. listopadu 1939 byl ustanoven vnuceným správcem Karl Schulz, v té době již správce společnosti AB-film, a zároveň byla zrušena vnucená správa nemovitostí zastupovaná Antonínem Dvořákem.¹¹⁾ K dosazení vnuceného správce posloužila záminka o údajném židovském členovi správní rady, toho času pobývajícím v zahraničí, která se však ukázala jako nepravdivá. Počátkem února roku 1940 zesílil tlak Karla Schulze na společnost FAB a následně bez udání důvodu a bez ohledu na platnou smlouvu jí dal výpověď.¹²⁾ Hostivařské ateliéry poté přešly pod správu společnosti AB-film, čemuž Karl Schulz výrazně napomohl.¹³⁾ Podle nájemní smlouvy měla společnost AB-film společnosti Host a.s. ročně platit 360 000 korun nájemného. Němci tak po filmových ateliérech na Barrandově obsadili i druhé největší české filmové ateliéry.¹⁴⁾

Karl Schulz byl v roce 1942 obviněn z černého obchodu a musel se funkce vnuceného správce, jakož i ředitelského postu v Prag-Filmu (před listopadem 1941 společnost AB-film), vzdát. Jako záminka pro složení funkcí, k němuž došlo 21. července 1942, posloužilo Schulzovo tvrzení o špatném zdraví.¹⁵⁾ Novým ředitelem společnosti Prag-Film ustanovila mimořádná valná hromada, konaná dne 21. srpna 1942, Josefa Heina.¹⁶⁾ Zároveň byl Hein jmenován vnuceným správcem společnosti Host a.s. a posléze i jejím likvidátorem.¹⁷⁾ Dne 4. února 1943 nakonec společnost Prag-Film hostivařské filmové ateliéry zakoupila za 6 391 278 korun.¹⁸⁾ Společnost Host a.s. byla z obchodního rejstříku vymazána dne 14. června 1944.¹⁹⁾

6) Z. Š t á b l a, c. d., s. 26–28, 452–453; NFA, f. Host a.s., k. 1, inv. č. 11; inv. č. 14, fol. 1–29; inv. č. 15, fol. 1–3; inv. č. 21, fol. 24–31; k. 2, inv. č. 34; P. B e d n a ř í k, c. d., s. 58.

7) P. B e d n a ř í k, c. d., s. 58.

8) NFA, f. Host a.s., k. 1, inv. č. 14, fol. 11–12; k. 2, inv. č. 36, fol. 2–3.

9) Tamtéž, k. 3, inv. č. 54, fol. 1–3; inv. č. 57, fol. 1–2; Z. Š t á b l a, *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv. 4. Praha: ČSFÚ 1990, s. 44.

10) Tereza D v o ř á k o v á, *Prag-Film (1941–1945). V průniku protektorátní a říšské kinematografie*. Diplomová práce, Praha: Katedra filmových studií FF UK 2002, s. 21; P. B e d n a ř í k, c. d., s. 58.

11) NFA, f. Host a.s., k. 3, inv. č. 59, fol. 1; inv. č. 61, fol. 1; P. B e d n a ř í k, c. d., s. 58.

12) P. B e d n a ř í k, c. d., s. 58.

13) Tamtéž, s. 58; NFA, f. Host a.s., k. 3, inv. č. 62; inv. č. 63.

14) P. B e d n a ř í k, c. d., s. 58.

15) T. D v o ř á k o v á, c. d., s. 38; NFA, f. Host a.s., k. 3, inv. č. 61, fol. 77.

16) T. D v o ř á k o v á, c. d., s. 40–41.

17) NFA, f. Host a.s., k. 3, inv. č. 69, fol. 2, 7–8; inv. č. 72, fol. 1.

18) Tamtéž, k. 3, inv. č. 74, fol. 10–14.

19) Tamtéž, k. 3, inv. č. 72, fol. 3.

Fond společnosti Host a. s. (3 kartony, 20 úředních knih) obsahuje dostatečné množství pramenů k poznání vzniku, fungování a likvidace společnosti. Z období vzniku společnosti se dochovaly knihy protokolů ze schůzí správní a dozorčí rady a stanovy společnosti. Z doby fungování společnosti se dochovala rozsáhlá korespondence ve věci dlužných pohledávek, žádostí o státní podporu z důvodu zadlužení společnosti, korespondence a smlouvy se společností Tobis-Klangfilm a korespondence s hlavním věřitelem – Českou průmyslovou bankou. Fond bohužel obsahuje pouze malé množství písemných pramenů k natáčení filmů a téměř žádnou personální agendu. Účetní agenda je ve fondu zastoupena převážně účetními knihami. Z období vnuceného správcovství nemovitostí Antonína Dvořáka a období treuhänderů Karla Schulze a Josefa Heina se dochovala hlavně korespondence (mj. ve věci pronájmu filmových ateliérů společnosti Bapoz, převzetí filmových ateliérů společností AB-film a prodej těchto ateliérů společnosti Prag-Film v roce 1943). V korespondenci Josefa Heina jsou i písemnosti zachycující likvidaci společnosti v roce 1944. Velkou část fondu tvoří plány adaptací budov na filmové ateliéry a plány stavebních úprav z třicátých a čtyřicátých let. Ve fondu jsou též zastoupeny písemnosti společnosti Hostivařské mlýny a pekárny a. s.

Fond společnosti Host a. s. podává svědectví o snaze několika podnikatelů proniknout do filmového průmyslu a o fungování jedné z pražských filmových ateliérů, které měly nelehké začátky.

M a r c e l a K a l a š o v á